

Nasjonalt senter for yrkesfag

Bakgrunn, overordnede målsetninger og ambisjoner

Konrad Lillevevang

Konrad.lillevevang@udir.no

41417224

Hvem av disse har
kjempelyst til å
«jobbe på kontor»
når de blir voksne?

Bakgrunn for etablering av et nasjonalt senter

- Hurdalsplattformen
- Partssammensatt utredningsarbeid
- Forslag i Prop. 1 S for 2025
- Oppdrag til Udir om etablering av senteret

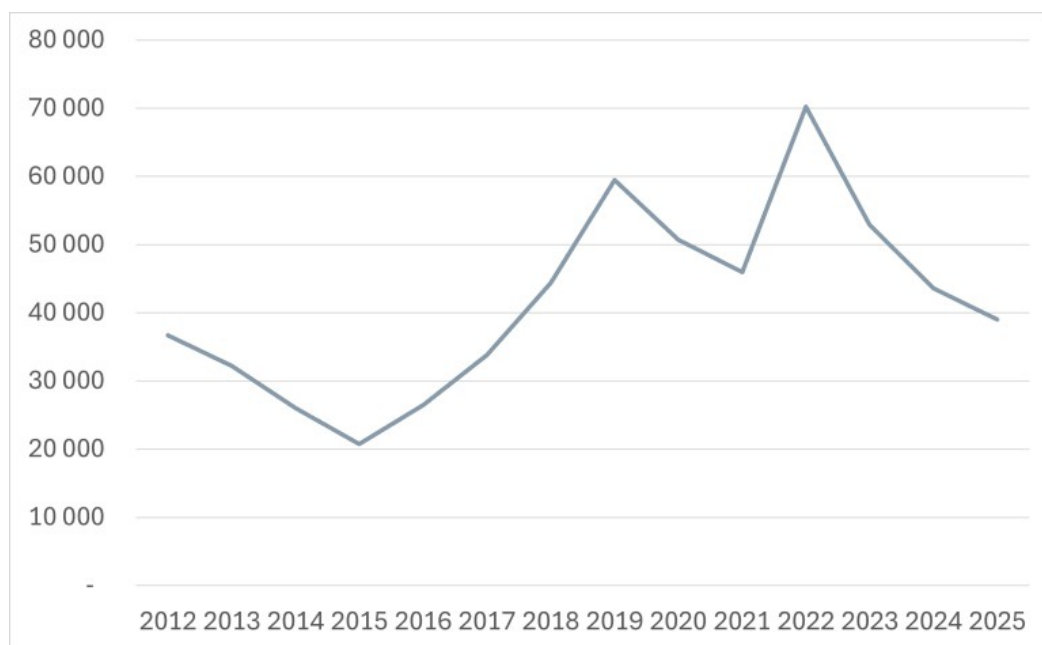
Framover trenger vi langt flere fagarbeidere for å løse utfordringer i samfunnet.

Fag- og yrkesutdanningene må videreutvikles og styrkes slik at opplæringen er i tråd med samfunnets og arbeidslivets behov.

I dag begynner over halvparten av dagens ungdommer på et utdanningsprogram i fag- og yrkesopplæring. Det er en stor mulighet for Norge.

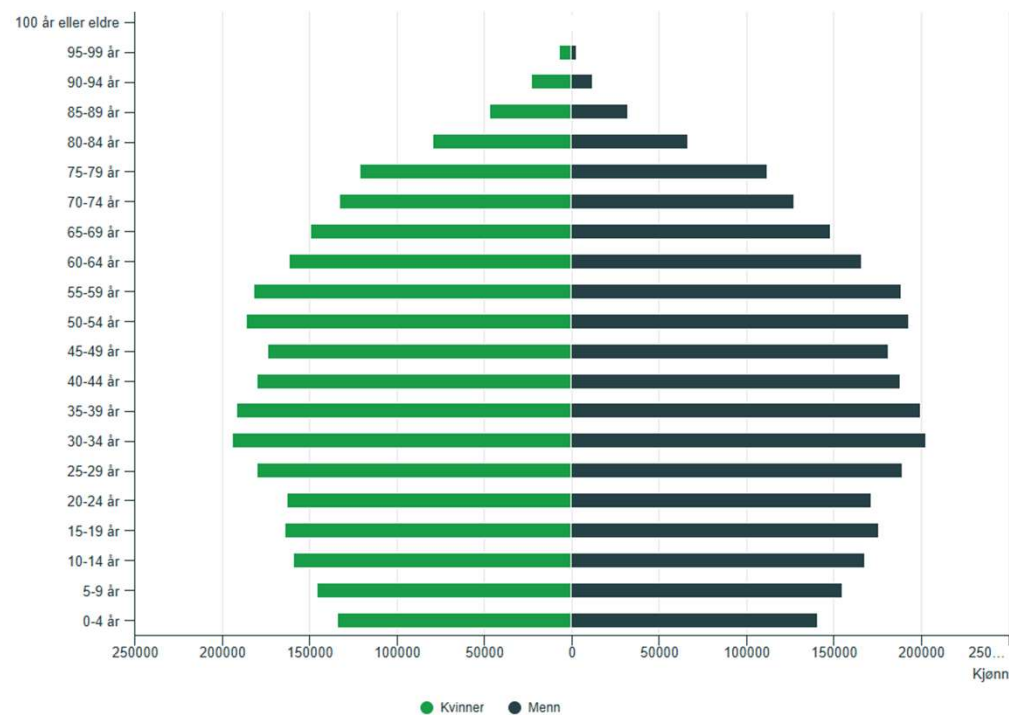
Innsatsen på fag- og yrkesopplæringsområdet skal styrkes ved etablering av nasjonalt senter for yrkesfag.

Arbeidskraftbehov, ikke fordelt på næring

Kilde: NAV

Befolkningspyramide

Kilde: SSB

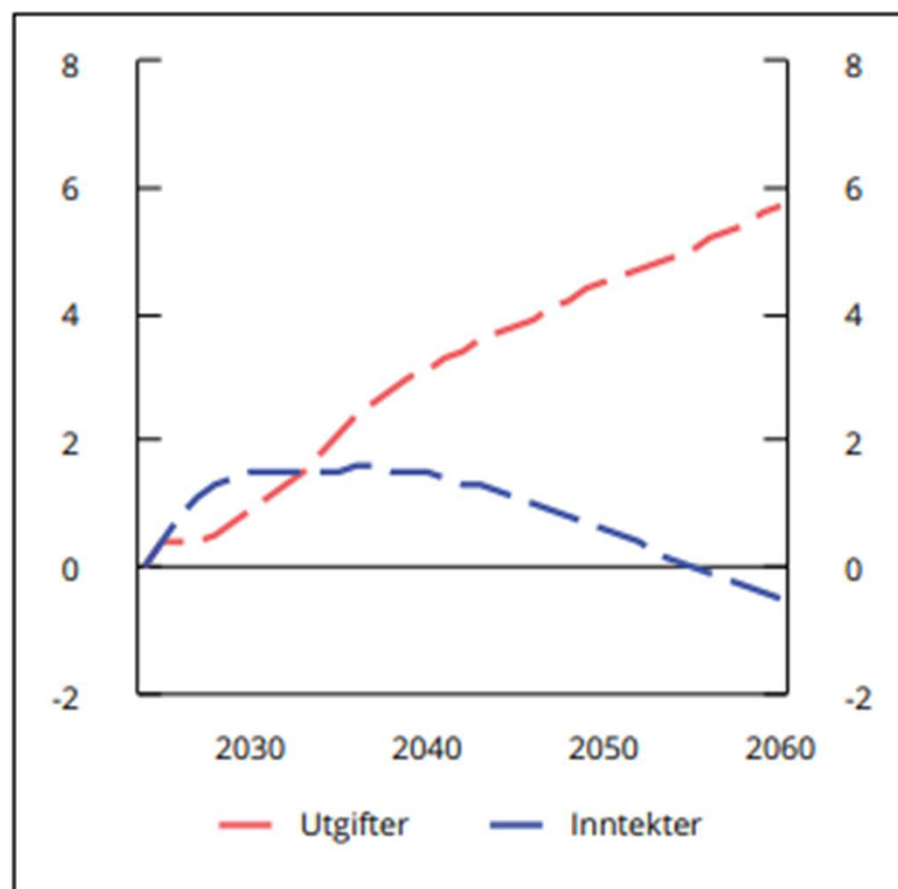
85.000 Manko yrkesfagkompetanse 2035

114.000 Utenforskap aldersspenn 20-29 år

46,9% Overganger fra VG2 til opplæring i bedrift

1% / 40% Produktivitetsvekst

Figur 3.9 Inndekningsbehov i finanspolitikken.
Endringen i offentlige inntekter og utgifter frem mot
2060. Andel av BNP for Fastlands-Norge.
Prosentenheter.

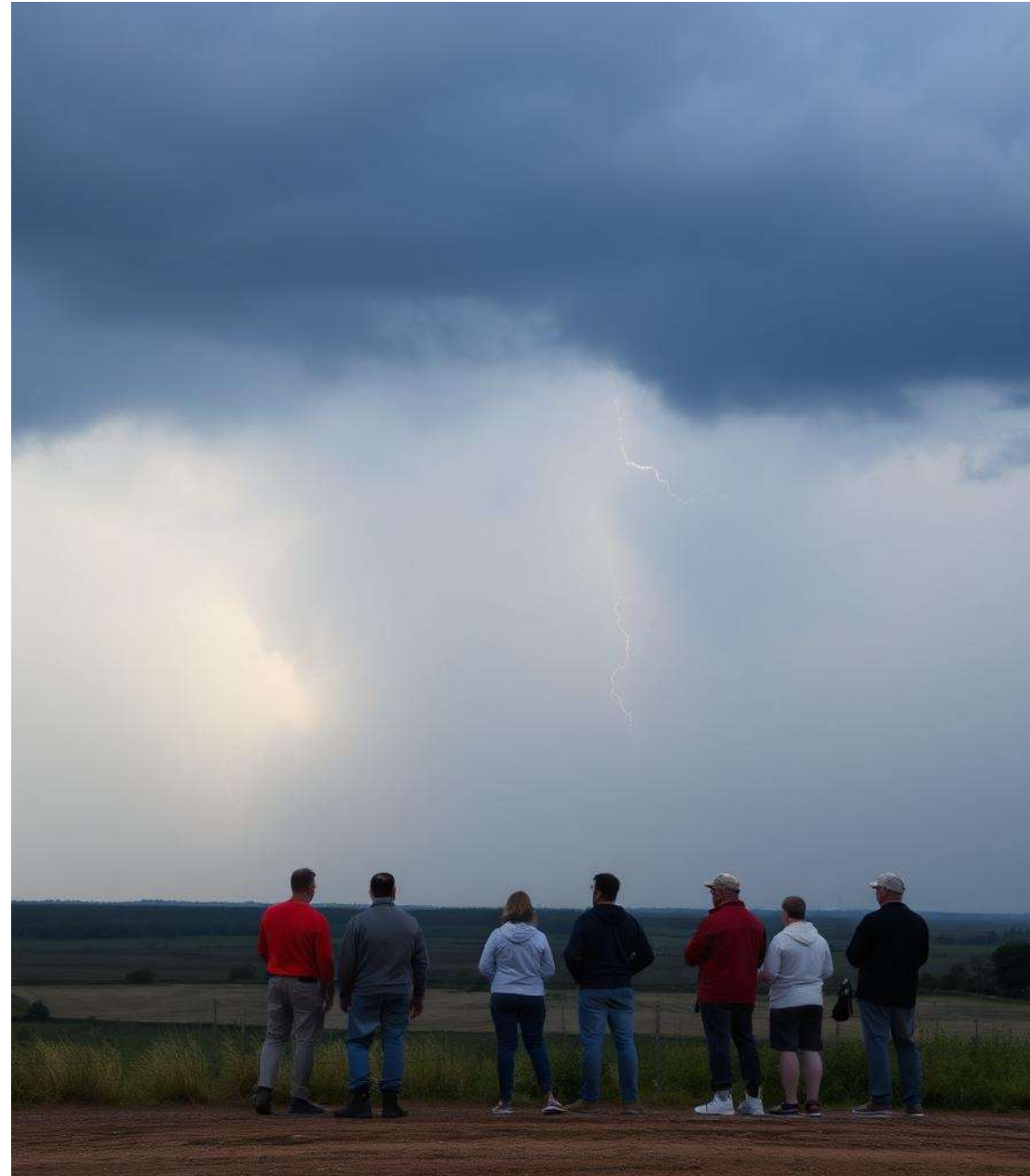
Kilde: Perspektivmeldingen 2024.

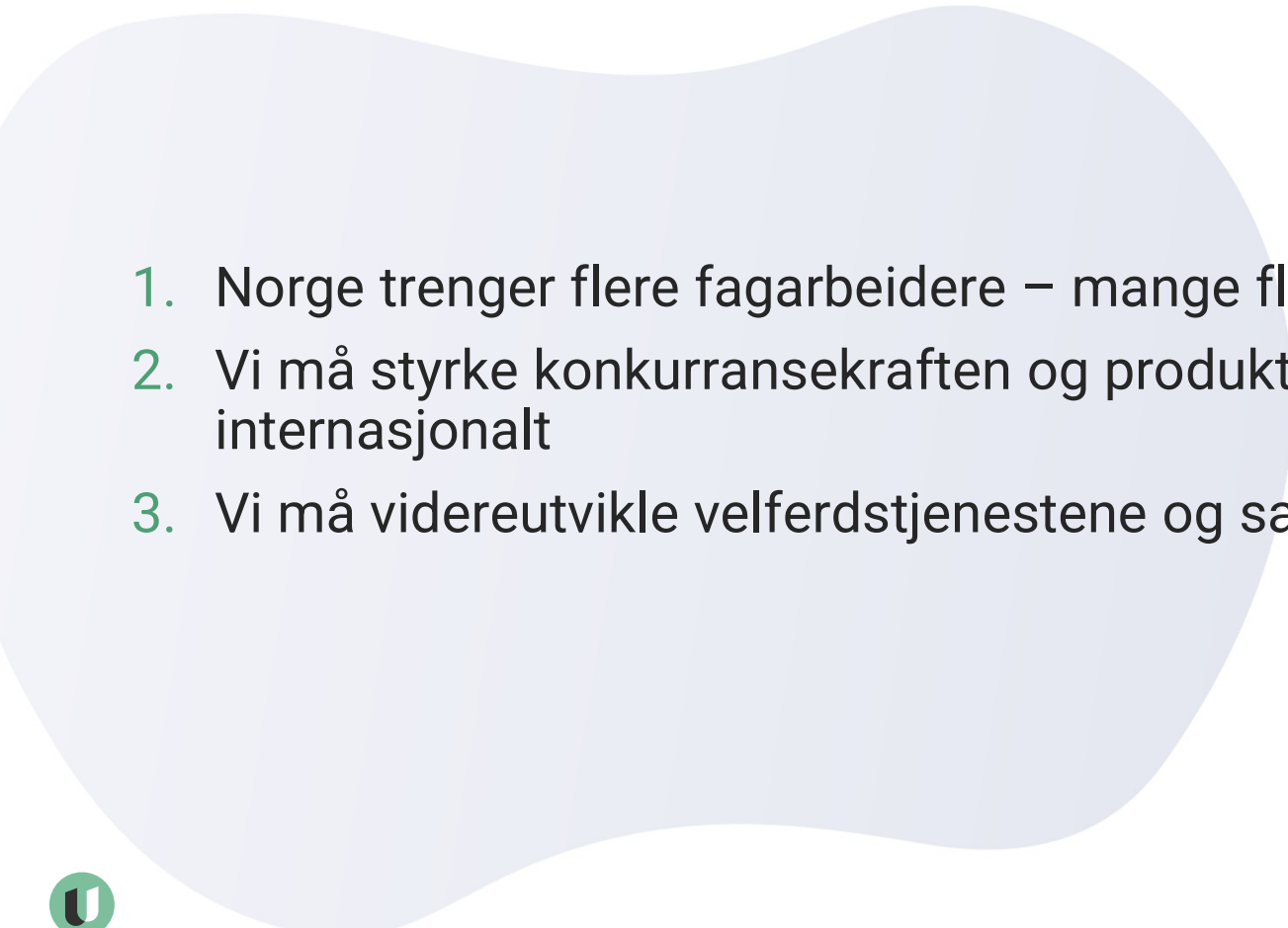
Globalisering og urolige tider

Muliggjørende teknologier

Klimaendringer og grønn omstilling

Demografi

-
1. Norge trenger flere fagarbeidere – mange flere
 2. Vi må styrke konkurransekraften og produktiviteten regionalt, nasjonalt og internasjonalt
 3. Vi må videreutvikle velferdstjenestene og samfunnet vårt

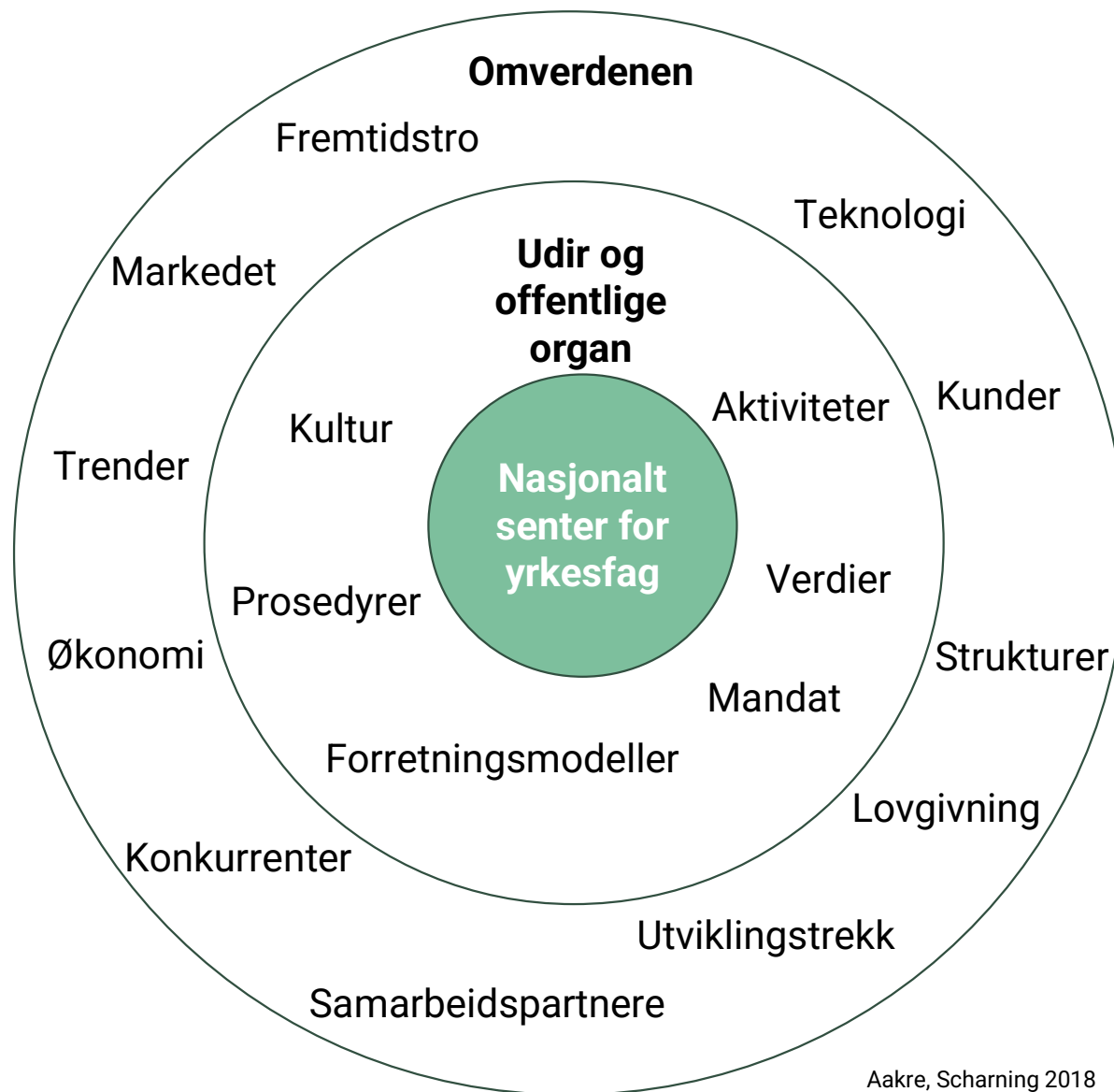

Ja, men:

Det handler ikke bare om at vi må ha flere, det handler minst like mye om å øke kvaliteten og relevansen i de ulike utdanningsløpene, inkludert læreplaner, lærerkompetanser, gjennomføring av fag- og svenneprøvene, samarbeid med næringsliv- og offentlige arbeidsgivere og mye mer.

Dette er kritisk for menneskene som gjennomfører en fag- og yrkesutdanning i Norge i dag og vi må forbedre oss kraftig hvis vi skal lykkes!

Aakre, Scharning 2018

Samarbeidsarenaer og konstellasjoner

- ✓ Trepertssamarbeidet er bærebjelken i Norsk fag- og yrkesopplæring
- ✓ Samarbeidet er organisert gjennom 10 faglige råd og SRY som er et overordnet rådgivende organ
- ✓ De faglige rådene er satt sammen med like mange representanter fra arbeidsgiverorganisasjonene, arbeidstagerorganisasjonene og representanter fra pedagogisk personell, utdanningsmyndighetene og Elevorganisasjonen.
- ✓ SRY og de faglige rådene er rådgivende organ for utdanningsmyndighetene
- ✓ Utdanningsdirektoratet er sekretariat. Hvert faglig råd har egen fagansvarlig fra Utdanningsdirektoratet.

[Samarbeid med partene i arbeidslivet om fag- og yrkesopplæringa | udir.no](https://www.udir.no)

Mål

- Styrke kvalitets- og utviklingsarbeidet i fag- og yrkesopplæringen.
- Bidra til å få flere til å gjennomføre en yrkesfaglig utdanning, og utvikle fremragende yrkeskompetanse gjennom styrket kobling opp mot arbeidslivet.
- Være en kunnskapsbase for fag- og yrkesopplæring.
- Styrke samarbeidet mellom fag- og yrkesopplæringen i videregående opplæring og høyere yrkesfaglig utdanning.
- Utvikle en langsiktig og målrettet fag- og yrkesopplæring av høy kvalitet og være et kontaktpunkt for regionale, nasjonale og internasjonale aktører innen fag- og yrkesopplæringen.

Oppgaver

- Systematisk innhente og formidle kunnskap
- Kartlegge lokale, regionale og bransjevise utviklingstrekk, nasjonalt og internasjonalt
- Fungere som en koblingsboks for samarbeid mellom ulike miljøer innen yrkesfagene nasjonalt og internasjonalt.
- Gjennomføre egne forsknings- og utviklingsprosjekter i samarbeid med relevante aktører innen utdanning og arbeidsliv.
- Sekretariatsfunksjoner:
 - Samarbeidsrådet for yrkesopplæringen (SRY)
 - Samfunnskontrakten for flere læreplasser 2022-2026

Målbeskrivelsen

- Målet til senteret skal være å **styrke kvalitets- og utviklingsarbeidet** i fag- og yrkesopplæringen i hele det yrkesfaglige utdanningsløpet, og bidra med kunnskap til relevante beslutningsorganer på alle nivåer.
- Det er et mål å få **flere til å gjennomføre** en yrkesfaglig utdanning, og utvikle fremragende yrkeskompetanse gjennom styrket kobling opp mot arbeidslivet. Senteret skal bidra til dette og jobbe med relevante temaer.
- Regjeringens målsetting med senteret er at det skal bidra til å **utvikle en langsiktig og målrettet fag- og yrkesopplæring av høy kvalitet** og at det kan **være et kontaktpunkt** for regionale, nasjonale og internasjonale aktører innen fag- og yrkesopplæringen.
- Nasjonalt senter for yrkesfag skal **være en kunnskapsbase** for fag- og yrkesopplæring og arbeide for å **utvikle yrkesfagene i tråd med samfunnets og arbeidslivets behov**.
- Senteret skal **samordne innsatsen for kvalitetsutvikling og innovasjon** innen yrkesfagene, og bidra med kunnskap til relevante beslutningsorganer på alle nivåer.
- Senteret skal også arbeide **for bedre sammenheng mellom yrkesfagene og andre bransjespesifikke kompetansetilbud**, for eksempel mesterbrevordningen.
- Senteret skal ha et **utstrakt samarbeid** med arbeidslivet og skoleeierne.

Utvikle en langsiktig og målrettet fag- og yrkesopplæring av høy kvalitet og være et kontaktpunkt for regionale, nasjonale og internasjonale aktører innen fag- og yrkesopplæringen.

Øke andel søkere og andel som gjennomfører yrkesfaglig opplæring

Styrke relevans og innhold i samsvar med arbeidslivets behov og utvikling

Skape synergier og effekter gjennom mer samarbeid på tvers

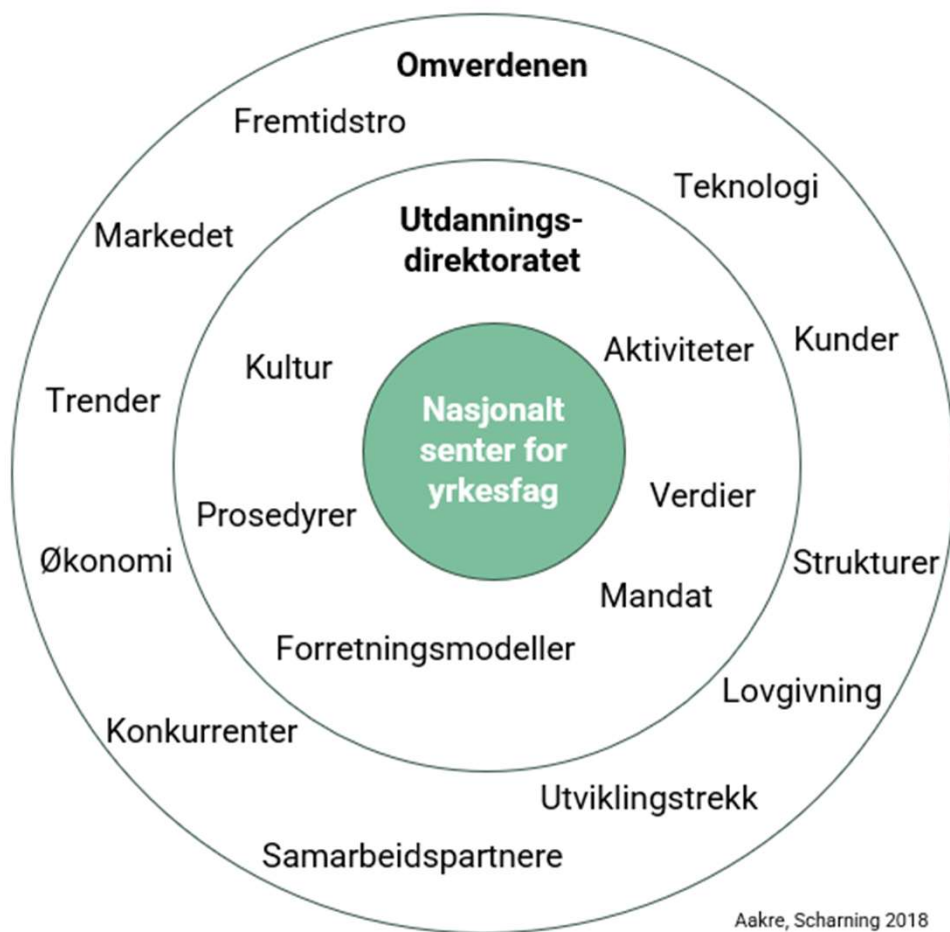
Forskning og analyse

Utvikling og innovasjon

Samhandling og samskapning

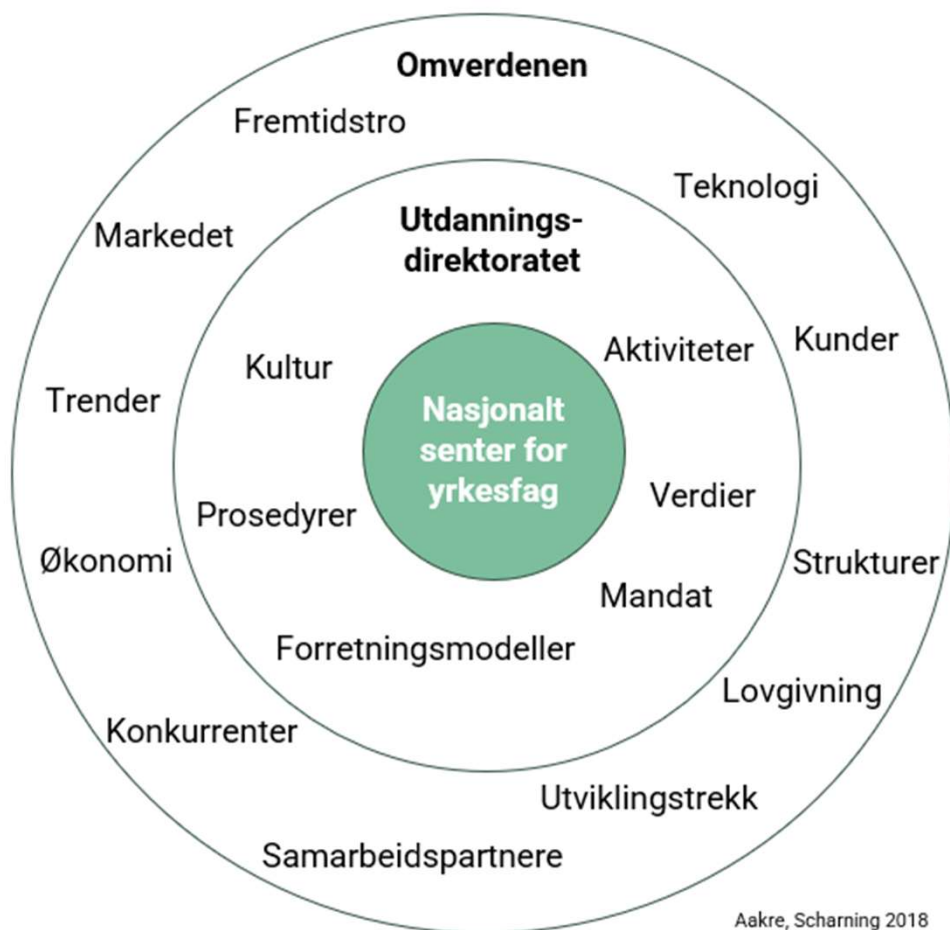
Hvordan skal vi få til dette?

- Innsikt og analyse
- Forståelse av mulighetsrom og utfordringer
- Utvikle – teste – endre – realisere
- Relasjon og nettverk
- Koblingsboks
- Samarbeid

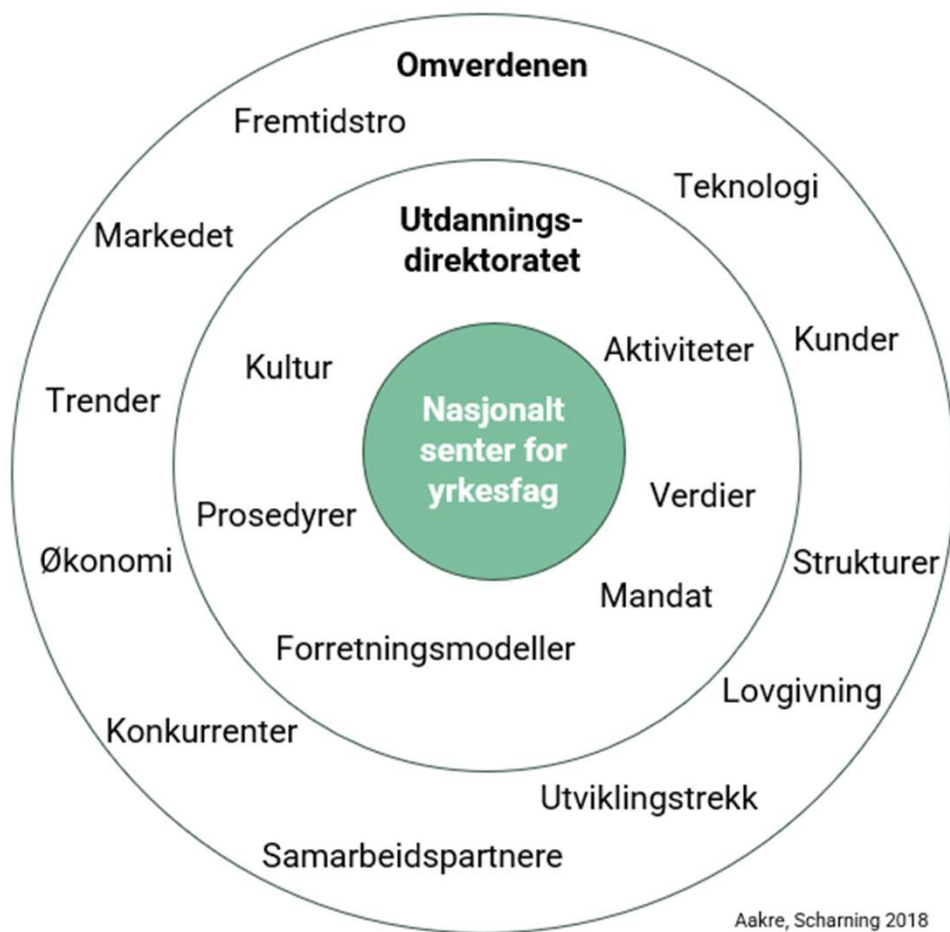
Hvordan skal vi få til dette?

- Innsikt og analyse
- Forståelse av mulighetsrom og utfordringer
- Utvikle – teste – endre – realisere
- Relasjon og nettverk
- Koblingsboks
- Samarbeid

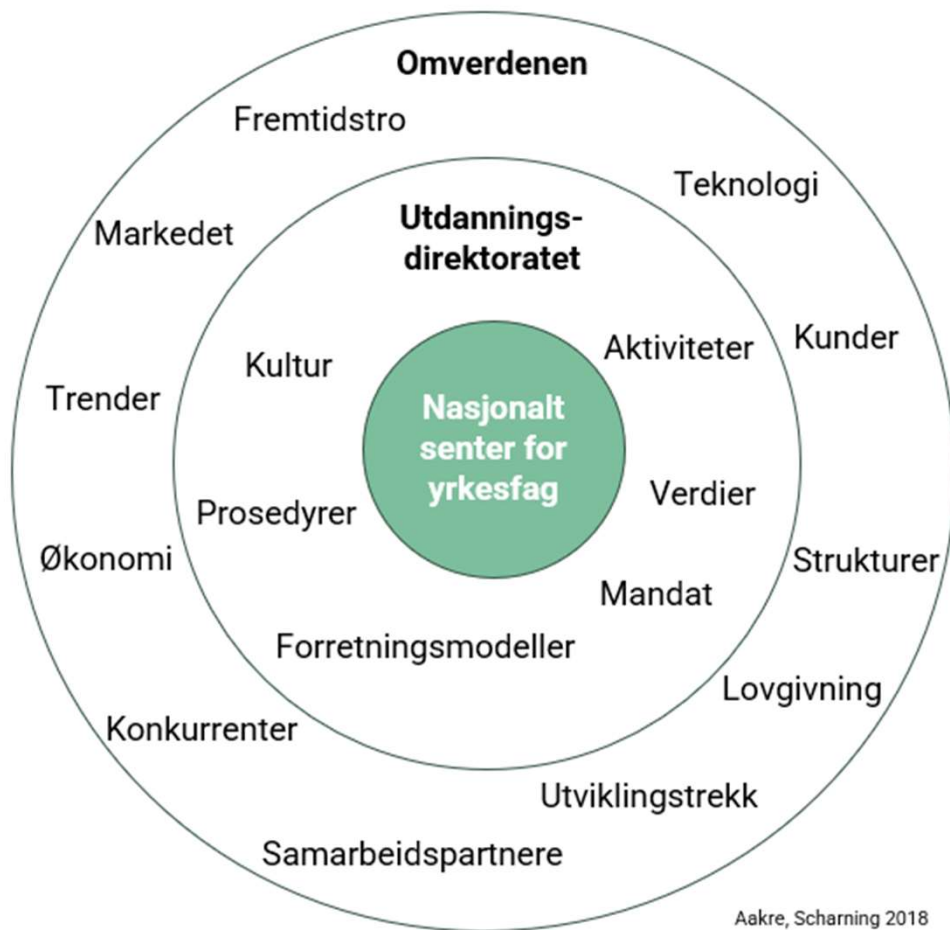
Hvordan skal vi få til dette?

- Innsikt og analyse
- Forståelse av mulighetsrom og utfordringer
- Utvikle – teste – endre – realisere
- Relasjon og nettverk
- Koblingsboks
- Samarbeid

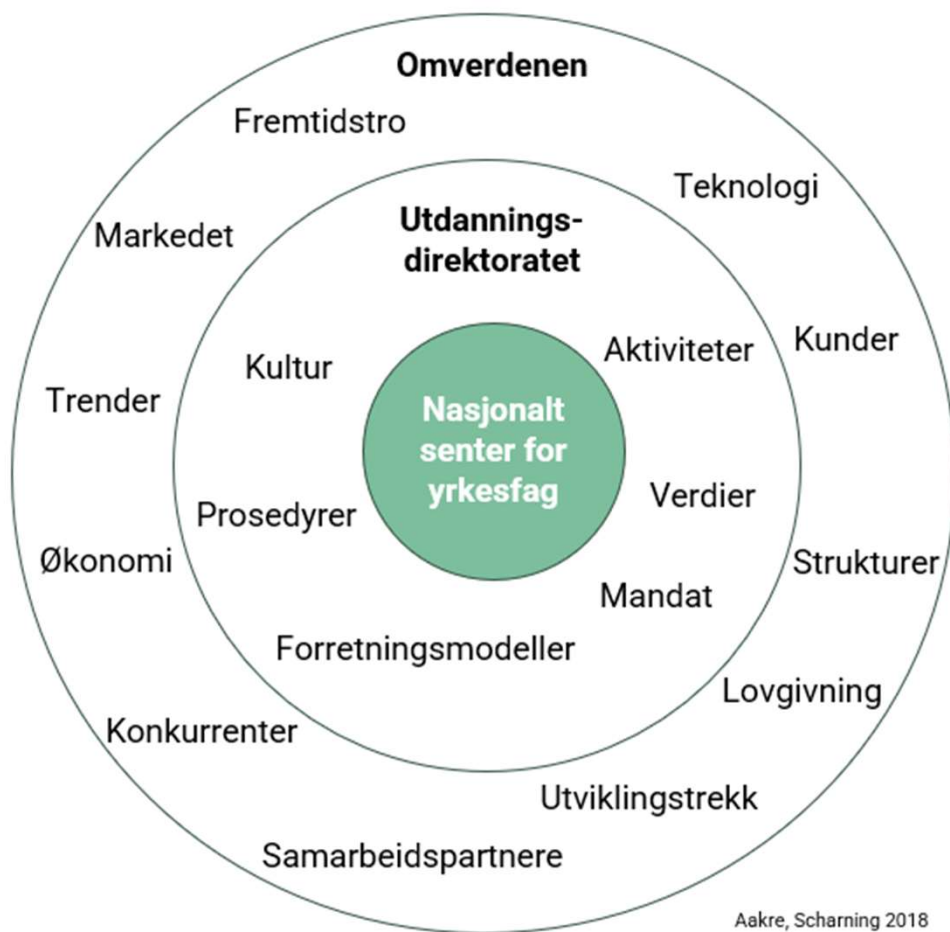
Hvordan skal vi få til dette?

- Innsikt og analyse
- Forståelse av mulighetsrom og utfordringer
- Utvikle – teste – endre – realisere
- Relasjon og nettverk
- Koblingsboks
- Samarbeid

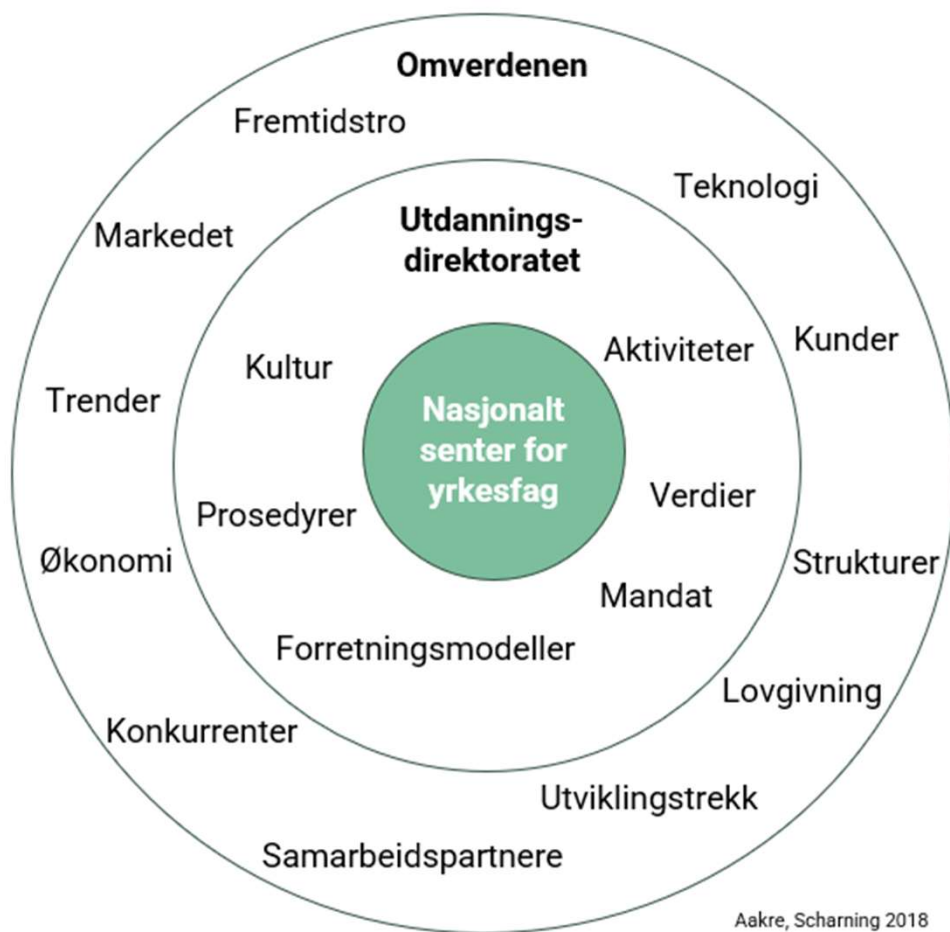
Hvordan skal vi få til dette?

- Innsikt og analyse
- Forståelse av mulighetsrom og utfordringer
- Utvikle – teste – endre – realisere
- Relasjon og nettverk
- Koblingsboks
- Samarbeid

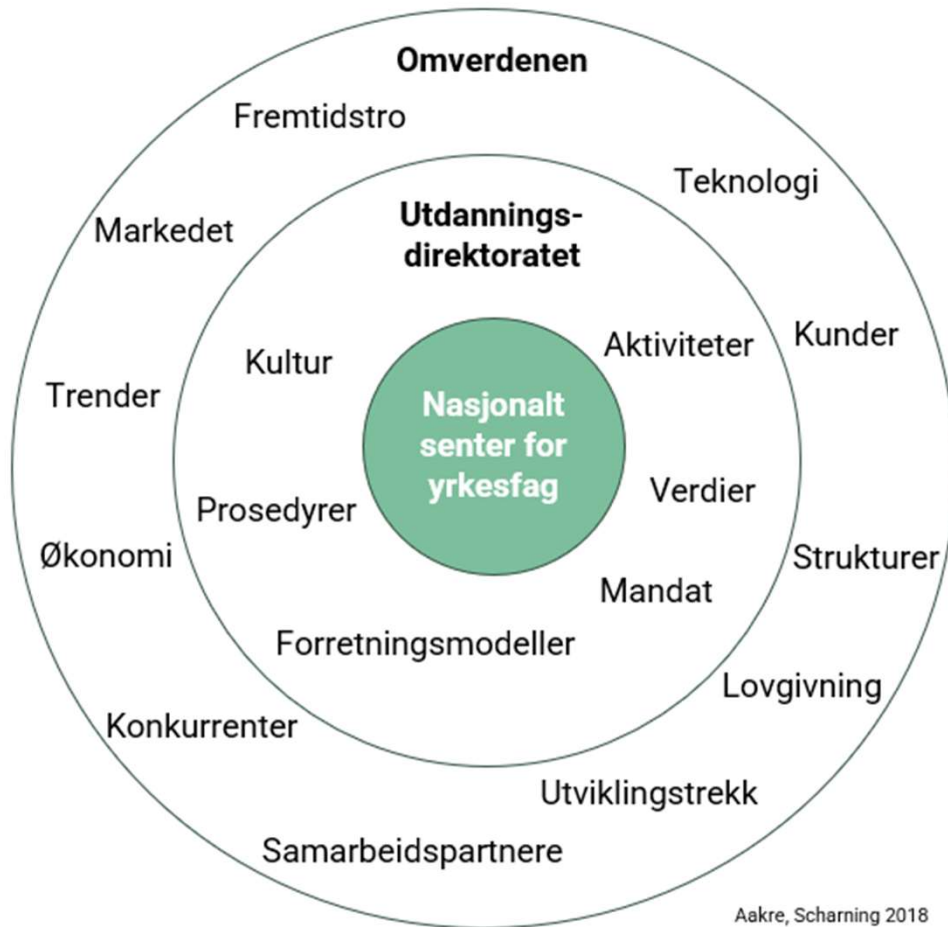
Hvordan skal vi få til dette?

- Innsikt og analyse
- Forståelse av mulighetsrom og utfordringer
- Utvikle – teste – endre – realisere
- Relasjon og nettverk
- Koblingsboks
- Samarbeid

Hvordan skal vi få til dette?

- Innsikt og analyse
- Forståelse av mulighetsrom og utfordringer
- Utvikle – teste – endre – realisere
- Relasjon og nettverk
- Koblingsboks
- Samarbeid

Utdannings-
direktoratet